

Kdo spravuje české rodinné bohatství?

Nejčastěji pár, ale také pětina žen

1.6.2023 - | HAVEL & PARTNERS

O finančních a majetkových záležitostech celé domácnosti rozhoduje samostatně pětina žen a dvakrát více mužů. 35 % lidí rozhoduje o těchto otázkách v rodině společně.

Ženy mají častěji při rozhodování o investicích a majetku smíšené pocity. Pětina jich uvedla, že jsou dokonce nejisté a cítí obavy. Na druhou stranu čtvrtina žen rozhoduje o majetku s jistotou a přehledem. Tradiční genderové stereotypy a nerovnosti v oblasti majetku postupně mizí. Ženy jsou stále bohatší a úspěšnější, aktivněji se zapojují do správy rodinného bohatství a nadále jej zhodnocují a rozvíjejí. Inklinují přitom ke konzervativním investicím, které jsou v souladu s jejich hodnotami a cíli. Zjistil to průzkum v rámci projektu NextŽeny, který mezi respondenty s nadprůměrnými příjmy realizovala advokátní kancelář HAVEL & PARTNERS a společnost RSM CZ ve spolupráci s výzkumnou agenturou Ipsos. Mezinárodním partnerem projektu je společnost UBS.

Kdo rozhoduje o financích a majetku?

Muži se dvakrát častěji než ženy sami starají o finanční a majetkové záležitosti celé domácnosti (40 % mužů), zatímco o financích a majetku celé rodiny sama rozhoduje pětina žen (20 %). Ženy nejčastěji uváděly (39 %), že v domácnosti **řeší finance a majetek s někým společně**. Na druhou stranu o financích a rodinném majetku rozhoduje dohromady s někým i zhruba třetina mužů (32 %).

Čtvrtina žen má za to, že rozhodující slovo mají v majetkových otázkách s partnerem oba společně, zhruba pětina žen si ale myslí, že o financích a majetku nakonec rozhoduje partner. V porovnání s globálními čísly studie UBS (Women and investing – Reimagining wealth advice, 2022), kdy většina vdaných žen uváděla, že nechávají svá finanční rozhodnutí na manželovi, mají ale české ženy větší tendence zapojovat se do rozhodování či tyto záležitosti řešit přímo samy.

„Tradiční genderové stereotypy a nerovnosti v oblasti majetku postupně mizí. Více než kdy jindy mají páry a rodiny tendenci přistupovat k finančním a majetkovým otázkám jako k partnerskému úkolu, v němž se oba partneři aktivně zapojují a často společně hledají nejlepší řešení pro rodinu. U mužů ale stále vnímáme větší sebevědomí a tendenci přisuzovat si rozhodující slovo,“ komentuje to David Neveselý, partner advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS. U lidí, kteří o majetku rozhodují v domácnosti společně, totiž bezmála 70 % mužů uvedlo, že ve finále rozhodují právě oni. Ženy si přisoudily rozhodující slovo jen ve 45 %.

Jsou ženy a muži při rozhodování o majetku a financích stejně sebevědomí?

Muži i ženy ve chvílích, kdy rozhodují o financích a majetku, **cítí nejčastěji zodpovědnost** (76 %). Zhruba čtvrtina žen i mužů přitom rozhoduje s jistotou a přehledem. *„Ženy i muži mají v dnešní době zcela rovnocennou míru dostupnosti finanční gramotnosti a vzdělání v oblasti financí. Znalost finančních nástrojů, schopnost číst trh a porozumět rizikům a výnosům přispívají k jejich sebejistotě. Pozorujeme u nich tak rovnocennou tendenci rozhodovat s větší jistotou a přehledem. Muži i ženy si zároveň uvědomují, že jejich rozhodnutí o financích a majetku může mít vliv na jejich vlastní finanční*

stabilitu a budoucnost. Při rozhodování o financích a majetku je proto zodpovědnost klíčovým faktorem, který ovlivňuje jejich individuální finanční a investiční chování,” uvádí řídící partnerka poradenské společnosti RSM CZ Monika Marečková.

Stále ale existuje skupina investorů, kteří nejsou v otázkách financí až tak sebevědomí. U pětiny žen tyto situace vyvolávají **nejistotu a obavy**, což je třikrát častěji než u mužů. Ženy také majetkové otázky více stresují. Nejvíce zneklidňují tyto situace mladé ženy do 34 let (42 %), s rostoucím věkem pak u žen obavy klesají. Častěji se cítí nejistí také svobodní investoři (29 %) a lidé, kteří nerozhodují o financích sami, ale společně s někým (28 %).

Jak ženy a muži investují?

Nejčastěji ženy i muži portfolio svých investic rozdělují a část prostředků investují konzervativně, tedy do investic s nižším rizikem a výnosem a část do rizikovějších oblastí s vyšším výnosem. Tuto strategii volí 68 % mužů a 45 % žen. U žen ale existuje ještě druhá a početně téměř stejně významná skupina (40 %), která **investuje celé portfolio konzervativně**, tedy do oblastí s nižší mírou rizika. U mužů takto uvažuje jen 23 % investorů.

„Ženy častěji preferují investice, které jsou prověřené a mají dlouhodobou úspěšnost. Kladou větší důraz na bezpečnost a stabilitu a chtějí mít jistotu, že jejich investice jsou chráněny před výraznými ztrátami. Ženy se navíc, co se týče investic, s věkem více osmělují a získávají jistotu, zatímco muži s věkem dávají větší důraz na menší riziko,” popisuje David Neveselý z HAVEL & PARTNERS.

Konzervativní investování preferují nejčastěji investorky s majetkem ve výši 5–20 mil. Kč (46 %) a také investorky ve věku 35–44 let (47 %). Postupně s věkem se strategie mění a investorky starší 55 let (67 %) pak častěji své portfolio diverzifikují. U mužů je to přesně naopak. S věkem u nich klesá preference diverzifikovaného investování a přiklání se spíše ke konzervativním investicím.

Češi obecně dle průzkumu neholdují investicím pouze do rizikových produktů, které má 2 % investorů a investorek. Celých **8 % lidí dokonce neinvestuje vůbec**, přičemž ženy jsou to dvaapůlkrát častěji než muži.

Proč muži a ženy investují?

Ženy chtějí investicemi chránit své prostředky před znehodnocením a zajistit se na stáří. Podobně to mají i muži. Důležitá je pro obě skupiny také **motivace zajistit rodinu**. Podle průzkumu přitom muži pociťují odpovědnost za finanční zabezpečení své rodiny častěji, je jich 72 %, tedy o 19 % víc než žen, a investování je pro ně jedním z nástrojů, kterým se snaží zajistit budoucnost svých blízkých.

Ženy mají podle studie UBS (Women and investing – Reimagining wealth advice, 2022) obecně tendenci upřednostňovat snižování rizika a pozitivní dopad svých investic. Méně často mění svůj investiční profil při volatilitě, jsou disciplinovanější a investují v souladu se svými cíli. Zatímco muži mají tendenci přikládat větší váhu čisté výkonnosti a rozhodují o investicích na základě historických výsledků. Podle průzkumu NextŽeny mají muži častěji investice také jako svůj vedlejší příjem anebo investují, protože je to prostě baví a přináší jim to osobní uspokojení.

Kam muži a ženy investují?

Muži i ženy nejčastěji ukládají peníze na spořicí účty (82 %), tři čtvrtiny lidí si také spoří na důchod. Přes 70 % jich ale nechává peníze i jen tak na běžném účtu. V tom všem se ženy od mužů neliší. Více než polovina respondentů bez rozdílu pohlaví také využívá konzervativní investiční fondy.

Populární jsou u Čechů zejména **nemovitosti**. 85 % lidí je označila za oblast, které investičně věří. Aktuálně využívá nemovitost jako investici 75 % mužů a o 17 % méně žen. Do budoucna by se ale jejich počet měl zvýšit, třetina žen totiž v průzkumu uvedla, že chce do nemovitostí investovat v budoucnu.

"Ženy stále více investují do nemovitostí prostřednictvím přímých investic. Na základě nedávného průzkumu muži mnohem častěji uvádějí jako svůj primární způsob investování do nemovitostí realitní investiční fondy, zatímco ženy častěji upřednostňují pronájem nemovitostí. Údaje ukazují, že se zmenšuje rozdíl mezi pohlavími v oblasti koupě nemovitostí k pronájmu, stále více žen se stává pronajímatelkami a rozšiřuje svá portfolia nemovitostí," říká Emma Wheeler, Head of Women's Wealth ze společnosti UBS.

Investorky se v porovnání s muži naopak podle průzkumu NextŽeny méně častěji pouštějí do investic do **akcií**. Ty využívá zatím jen 38 % žen, zatímco u mužů je to 64 %. I tady by se ale do budoucna mohl rozdíl mezi pohlavími snížit, protože 22 % žen plánuje akcie jako investici využít.

Rozdíl mezi pohlavími je znatelný i u **rizikových investičních fondů**. Investuje do nich pouze pětina investorek, zatímco u mužů je to 44 %. A ženy také méně ukládají aktiva do **dluhopisů** (29 % u žen vs. 39 % u mužů). Jiný pohled mají investoři a investorky i na **kryptoměny**. Ty vlastní aktuálně pětina investorů, ale jen 8 % investorek. Podle výsledků průzkumu se navíc zdá, že v následujícím období tato čísla ani nijak výrazně neporostou. Do kryptoměn neplánuje investovat 84 % žen ani 71 % mužů.

Jakým oblastem investic věří ženy a muži?

Největší důvěru mají Češi v investice do **nemovitostí**. Více jak polovina investorů a investorek podle průzkumu NextŽeny věří také **technologím**, přičemž muži preferují tuto oblast častěji, věří jí 62 %, což je o 18 % více než žen. A podobně je tomu i u **inovací**, ty označuje za perspektivní o 14 % víc mužů než žen. Investoři v porovnání s investorkami také více inklinují k oblasti farmacie a zdravotnictví, surovin, automotive nebo jich téměř třikrát více důvěřuje kryptoměnám.

Ženy naopak za perspektivní oblasti označují investice, pokud jsou v souladu s jejich hodnotami a vidí v nich společenský přínos. Ve srovnání s muži proto více věří investicím do **vzdělávání** nebo **udržitelnosti**.

S čím nejčastěji muži a ženy přicházejí za poradci?

Poradenských služeb v otázkách majetku a financí využívá v současnosti 45 % lidí. O něco více žen než mužů. Jejich poradci jsou v drtivé většině muži. Poradkyni – ženu má třetina žen, ale jen pětina mužů. Ženy tedy svěřují ženám tyto záležitosti častěji než muži.

61 % investorů a investorek se při správě majetku a řešení financí snaží spoléhat na sebe, ale na poradce se obrací ve chvíli, kdy řeší složitější záležitosti a dlouhodobější finanční rozhodnutí. **Ženy** si častěji než muži nechávají radit v oblasti finančních investic, včetně investic do konzervativních fondů, a vyhledávají poradce i u investic do rizikových fondů či spoření na důchod. Obracejí se přitom zpravidla na finanční poradce nebo odborníky v bankách či pojišťovnách.

„Ženy oceňují odborné poradenství více než muži. Stále častěji se tak na nás ty, které jsou úspěšné v podnikání, obracejí s potřebou plánovat a organizovat správu svého majetku a chytrě investovat. S poradci řeší nejen investiční strategie a plány, ale zájem mají také o zprostředkování diskusí a realizace plánů nástupnictví," upozorňuje Monika Marečková z RSM CZ.

Muži nejčastěji s poradci konzultují investice do konzervativních i rizikových investičních fondů a finanční investice obecně. Častěji než ženy se radí také ohledně investic do akcií. Spoléhají přitom podobně jako ženy na rady finančních specialistů či poradců v bankách a pojišťovnách. Oproti ženám ale výrazně častěji řeší majetkové a finanční záležitosti i s obchodními partnery. Radu od nich žádá více než třetina mužů (36 %), kteří ve financích nespolehají pouze na sebe.

Pouze 10 % respondentů má stabilní tým poradců nebo vlastní family office, se kterými pravidelně diskutují majetkové a finanční záležitosti. *„Ženy jsou v tomto ohledu výrazně otevřenější, rády pracují s několika oponentními názory, než vyberou tu nejvhodnější cestu, a vzhledem k tomu, že se vzorek týkal vysokopříjmových skupin, do budoucna bych očekávala vyšší procento lidí, kteří budou využívat stabilní tým poradců, či family office,“* uvádí Monika Marečková z poradenské společnosti RSM CZ.

Jsou investorky a investoři připraveni na náhlé události?

Skoro každý druhý respondent (47 %) má pro nečekané události **preventivně připravená pravidla** a řeší, co bude s jeho majetkem a financemi. Nepatrně víc se na tuto situaci připravují muži. Žen je zhruba o 8,5 % méně.

Čtvrtina lidí má pravidla sepsaná v jednom dokumentu, častěji jsou to muži. Další zhruba třetina má sice připravené kroky, nemá je ale shromážděné na jednom místě. Takto to zase častěji řeší ženy. 10 % mužů a 5 % žen má pak pro nečekané události připravená sofistikovaná pravidla v rámci funkční rodinné kanceláře.

Skoro 80 % lidí, kteří se na nepříznivé události preventivně připravují, řešilo otázku zajištění budoucnosti rodiny a ví, jak budou v takových situacích pokryty potřeby dětí a blízkých. 60 % pak preventivní pravidla diskutovala přímo i s příbuznými, kteří tak vědí, co se následně stane s majetkem a financemi. *„Na druhou stranu samotná diskuse s rodinou řeší toto téma jen zčásti a je třeba myslet na to, aby byla pravidla nejlépe sepsaná a upravená komplexně a v souladu s právem. Jedině tak se dá předcházet nepříjemným situacím a sporům v rodině, které mají mnohdy ve chvílích, kdy se začne řešit rozdělení nebo přesun rodinného majetku mezi příbuznými, negativní dopad na rodinné vztahy,“* upozorňuje David Neveselý.

Průzkum společnosti UBS (Women and investing – Planning for your legacy, 2023) ukazuje, že více žen než mužů tvrdí, že by jim diskuse o plánech ohledně dědictví usnadnil odborník, například klientský poradce nebo privátní správce majetku (55 % vs. 49 %).

Z průzkumu NextŽeny přitom ale také vyplynulo, že otázku, co bude s jejich nebo rodinným majetkem například v případě dědictví, **polovina respondentů zatím vůbec neřešila**. Z nich více než polovina (52 %) počítá s tím, že do budoucna chtějí tato pravidla připravit, ať už sami, nebo ve spolupráci s poradci. Pětina lidí nicméně nechce tuto otázku řešit ani do budoucna.

Vzorek a metodologie průzkumu NextŽeny

V průzkumu odpovídali klienti a obchodní partneři advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS a společnosti RSM Czech Republic. Zapojilo se do něj 348 lidí, z toho 143 žen (41 %) všech věkových skupin. Jde o bonitní skupinu klientů nejčastěji z řad majitelů či spolumajitelů firem či vrcholového a středního managementu a s majetkem dosahujícím až stovky milionů korun. Průzkum, sběr dat a jejich vyhodnocení provedla výzkumná agentura Ipsos. Dotazování proběhlo v květnu 2023 prostřednictvím metody CAWI. Za každý vyplněný dotazník přispěla advokátní kancelář HAVEL & PARTNERS 200 Kč na neziskovou organizaci Dejme dětem šanci a společnost RSM podpořila stejnou částkou za dotazník provoz Centra Paraple.

<https://www.havelpartners.cz/kdo-spravuje-ceske-rodinne-bohatstvi-nejcasteji-par-ale-take-petina-zen>